

AZ ÉN VÉTKEM?

□ Mint egészen fiatal ember, egy kis vidéki városban tett látogatásom alkalmával, társaságban megismerkedtem egy uri leánnyal, aki izlése, kedvessége s nem utolsó sorban szépsége folytán érdekesebbnek tűnt abban a kissé ósdi, hátramaradott milieu-ben, mint a többi. S mivel tovább kellett ott maradnom abban a kis városban, mint a hogy eredetileg terveztem, talán önkénytelenül is elkezdtem udvarolni Emmynek, a házigazdám bájos leányának.

□ Közedezésemet az egész család nagy rokonszenvvel fogadta, habár korom — tizenkilenc éves voltam — eleve is kizárt mindenféle komolyanvehető kombinációt, de elvégre, ez senki előtt sem volt titok s voltak nálamnál hivatottabbak, akik idejekorán észrevehették volna, hogy ebből esetleg baj is származhatnék.

□ Volt ott ugyan egy nem a családhoz tartozó másik flatalember is, valami Gergely Géza nevű vármegyei aljegyző is, aki láthatólag csak a szép Emmy kedvéért járt a házhoz s aki talán kevésbé volt kedves irántam, mint a többiek, — de én ezzel nem törődtem s őszintén szólva nem is gondoltam rá, hogy Gergelynek komolyabb szándékai lehettek, mint jómagamnak.

□ Mert énnekem bizony semmiféle szándékaim nem voltak. Tréfáltam, bolondoztam, néha-néha egy szép szót súgtam annak a kisleánynak a fülébe, módfölött örültem, ha elpirult s az egyetlen érzés, amelyről beszámolhattam magamnak — ha ugyan egyáltalában szóbabocsátkoztam saját énem-mel — az volt, hogy a kiváltságos helyzetem jól esett férfihiúságomnak.

□ Mikor aztán lejárt ottani tartózkodásom ideje s bekövetkezett a búcsú pillanata, Gergely Géza kivételével, mindenki meg volt hatva. Magam is az voltam. Mert már akkoriban sem szerettem búcsúzni. S így megtörtént velem, hogy elútasom előestéjén Emmyvel kint jártunk a kertben s egy rózsabokor előtt egyszerre csak egymás nyakába borúltunk s megcsókoltuk egymást. Az akkor olyan természetes valami volt, hogy egyikünk sem csodálkozott rajta. Megigérttem, hogy amikor csak lehet, ismét eljövök s hogy addig is néha-néha írunk egymásnak levelezőlapokat.

□ Visszakerülve Pestre, még egy ideig gondoltam Emmyre, feltettem magamban, hogy legközelebb

meglátogatom, meg is írtam neki egy levelezőlapon, hogy szerencsésen megérkeztem, — aztán pedig magával sodort a nagyvárosi élet áradata s nem tartott soká, máris megfeledkeztem Emmyről, az ígéretemről, a rózsabokorról . . .

□ Kaptam még vagy három levelezőlapot a fiatal leánytól, akartam is válaszolni, de nem tettem. Az egyik lapon még állt néhány kedves sor, a másik csak egy szép szál rózsát ábrázolt s az állt rajta, hogy: Szívélyes üdvözlettel!, a harmadikon még az sem volt, hanem csak néhány — nefelejts . . . Megértettem, de nem akartam megérteni.

□ Aztán nem jött több levelezőlap s jóideig semmitsem hallottam Emmyről. Elmúlt jó félesztendő, mikor egyszer, hazaérkezve, ismeretlen írásu levelet találtam az íróasztalomon. Felbontottam. Emmy anyja irt nekem. Néhány szóval tudatta, hogy a leánya nagybeteg s hogy orvosi tanácsra azonnal Davosba kell vinni. Mivel Emmynek csak az az egyetlen vágya, hogy elutazása előtt engem viszontláthasson, szép volna tőlem, ha ezt a kívánságát teljesíteném.

□ Az első pillanatban természetesnek találtam, hogy a legközelebbi vonattal oda fogok utazni, de aztán eszembe jutott, hogy másnap érdekesnek ígérkező találkám van, amelyet nem odázhattam volna el anélkül, hogy esetleg egészen le ne kellett volna róla mondanom. Még haboztam kissé, aztán elmentem a postahivatalra s táviratot adtam fel, amelyben „halaszthatatlan családi ügyek miatt sajnálatomra éppen most“ nem jöhettem.

□ Voltak kis lelkifurdalásaim, az igaz, de talán inkább csak azért, mert abból a bizonyos érdekes találkából nem lett semmi, amennyiben — találkához két lényre lévén szükség — a partnerem felültetett. De ez másokkal is megesik s nem a világ. Különösen, ha az ember tizenkilenc éves.

□ Elfelejtettem a bosszuságomat, de elfelejtettem azt is, hogy messze, messze tőlem, Davosban van egy leány, aki bizonyára nem ültetett volna fel s aki talán most is — nem éppen rokonszenves viselkedésnek ácaára — szeretettel gondolt rám.

□ Ismét elmúlt néhány hónap s tavasz volt. Zöldült, virult minden, lágy szellők édes álmokba ringatták az egész emberiséget s új remények ébredtek még azokban is, akik már mindenről lemondtak. És mégis voltak, akik a rügyező fák, a nyíló rózsák dacára

sem reménykedtek többé. Akár csak ősz lett volna, vagy fehér tél . . .

□ Én akkoriban egy kis kiruccanásra készültem Olaszországba. Már mindenem be volt csomagolva s a vasuti jegy már a zsebemben volt. Ugy volt, hogy másnap reggel utazom. S amint le akartam feküdni, az éjjeli szekrényemen feketeszélű levélborítékot pillantottam meg. Kellemetlenül érintve, már azért is, mert nem tudtam hamarjában elképzelni, hogy mikor teheték oda azt a gyászos üzenetet, amely éppen elutazásom előtt nem a legjobb omennek tűnt: kissé idegesen lerántottam a borítékot s elolvastam a gyászjelentést, amelyet benne találtam.

□ Amint csak rápillantottam a lapra, mintha késszurást éreztem volna a szívem táján. Leültem az ágyam szélére, aztán ismét belenéztem a gyászjelentésbe. Nem tévedtem. Sem nem hallucináltam. Emmy meghalt, Davosban, rövid szenvedés után, hült tetemét pedig hazaszállítják s ekkor meg ekkor lesz a temetés. Azaz, másnap délután.

□ Amilyen könnyelműen fogtam fel eddig a dolgot, annyira megrendített ennek a fiatal, szépreményű teremtésnek a váratlan tragikus halála. Olaszországi utamat elhalasztottam s az első vonattal elutaztam Emmy temetésére.

□ Éppen jókor érkeztem a temetőbe. A kis kápolnában ott állt a koporsó, meg-megrakva koszorúkkal, a család pedig kint állt a szabadban, verőfényes napvilágban. Amely reményeket kelt az emberek szívében. De nem mindenkiében . . .

□ Elsőnek Emmy anyja pillantott meg. Kivált a csoportból, felém jött s megölelt.

□ „Az utolsó szava a maga neve volt, — mondta zokogva.“

□ S ebben a pillanatban a tekintetem egy férfiúra esett, aki a kápolna kapujában állott. Mozdulatlanul, mereven befelé nézett a koporsóra. Gergely Géza volt.

□ Az egyházi szertartás s a református lelkésznek megrázó beszéde után kivitték a koporsót a sírhelyhez, aztán leeresztették az örök sölétségbe s az emberek földet dobtak utánna. Azt hiszem, én is.

□ Aztán kivonultunk a temetőből, verőfényes napvilágban, s illatot lehelt minden bokor és virág.

□ S amikor már elbucsuztunk egymástól, azt kérdezte valaki:

□ „Hol van Gergely?“

□ Ezt én csak félfüllel hallottam, mert siettem a vonatomhoz. Éppen berobogott az állomásba s este ismét Pesten voltam, másnap pedig Olaszországba indultam.

□ Mikor aztán hat hét múlva hazatértem, férfitársaságban, amelyben szóbakerült a szegény kis Emmy tragikus sorsa, elmondták, hogy a vőlegénye, Gergely Géza még a temetés napján a sírján agyonlőtte magát.

□ Tehát a vőlegénye volt!

□ Egyike azoknak a mindennapi regényeknek volt ez is, amelyekről alig veszünk tudomást, ha nem érintenek közvetlenül. De néha még akkor sem törik meg rajta szívünk, ha nekünk is jutott bennök szerepünk . . .

DRASCHE-LÁZÁR ALFRÉD.

Szalay Pál rajza

Az édes anyámnak.

*Még éjjelenként megreszket a lelkem
Még hiszek törpe — ugráló manókbán
Kik elvisznek majd, hogyha rossz leszek.*

*Még megrémít, ha éjjel üt az óra:
A törpe herceg akkor ül a lóra,
Bezörget majd és elvisz engemet.*

*Anyuska édes bölcsődalát hallom,
Szeretek pöttön bánatokba esni
És szeretek az éjszakába lesni.*

*Borsózó vizről nokturnókat írni:
— Mert töröm magam kis énekek miatt —
A Rába mellett élt egy csendes asszony.*

Anyám még él a fiad!

Boros Ferenc.